

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2025 m. kovo 28 d. Nr. 21RE-247

(AG-29/06-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš narių Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos Asmuo X skundą (pateiktą pareiškėjos atstovės pagal įstatymą motinos Asmuo X) atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, trečiajam suinteresuotam asmeniui Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenys neskelbtini I teritoriniam skyriui dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendimo Nr. duomenys neskelbtini panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja Asmuo X (toliau – ir pareiškėja), atstovaujama atstovės pagal įstatymą motinos Asmuo X, kuri ir pateikė skundą Komisijai, prašo panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl duomenys neskelbtini Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimo Nr. duomenys neskelbtini (duomenys neskelbtini) vykdymo“ (toliau – ir Sprendimas) ir įpareigoti Agentūrą priimti naują sprendimą.

Paaiškinu, kad nesutinka su nustatytu lengvu neįgalumo lygiu. Pareiškėjai sunku eiti dėl stipriai iškreipto stuburo, nes „laužia“ nugarą, dusina, atstumai minimalūs, sėdėti ilgai negali. Visa tai apsunkina komplikacija dešinės pėdos neįtra po dešinio klubo operacijos. Pareiškėja nešioja įtvarą, lazda. Sutrikęs virškinimo traktas, skausmai pilve, skauda kairio klubo koją, bet negalima jos operuoti, kol neišoperuotas stuburas, kurio operacijos laukiama jau antrus metus. Kasdien vartojami vaistai nuo skausmo, mokymas namuose. Reikalinga kasdienė pagalba buityje. Pareiškėja negali nieko panešti. Nurodo, kad pareiškėją gydantys gydytojai (išvardina) „nesuvokia, kaip tokiam vaikui neskiria „sunkaus“ neįgalumo ir skatina nepasiduoti tokiems nesuprantamiems sprendimams“ (b. l. 30–33, 43).

Atsakovė Agentūra atsiliepimu prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Paaiškinu, kad pareiškėjos neįgalumo lygis buvo vertinamas duomenys neskelbtini – duomenys neskelbtini Agentūros duomenys neskelbtini I teritoriniame skyriuje (toliau – teritorinis skyrius), kuris asmeniui nustatė lengvą neįgalumo lygį nuo duomenys neskelbtini iki duomenys neskelbtini, iki asmeniui sukaks 18 metų. Pareiškėjos atstovė nesutikdama su teritorinio skyriaus

priimtu sprendimu, kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio neįgalumo lygio vertinimo. Agentūra duomenys neskelbtini priėmė sprendimą Nr. duomenys neskelbtini, kuriuo nepakeitė duomenys neskelbtini teritorinio skyriaus priimto sprendimo Nr. duomenys neskelbtini. Komisija, išnagrinėjusi pareiškėjos atstovės skundą nusprendė panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl Asmuo X neįgalumo lygio“, įpareigoti atlikti pakartotinį asmens neįgalumo lygio vertinimą ir priimti naują sprendimą. Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vykdant duomenys neskelbtini Komisijos sprendimą Nr. duomenys neskelbtini (duomenys neskelbtini), duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini pareiškėjai nustatė lengvą neįgalumo lygį nuo duomenys neskelbtini iki duomenys neskelbtini, t. y. iki pilnametystės. Neįgalumo lygis minėtu laikotarpiu buvo vertinamas vadovaujantis Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu ir jo priedais, patvirtintais Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-188/A1-84/ISAK-487 „Dėl Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kriterijų ir tvarkos aprašas). Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 16 punktu, neįgalumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą (Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) 1 priedas), iš naujo užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – Klausimynas) pagal nustatytas amžiaus grupes (Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedas arba 2 priedas, arba 3 priedas). Vykdant Komisijos sprendimą, iš naujo vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumo lygį dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą duomenys neskelbtini ir susijusių gretutinių diagnozių pagal TLK-10-AM kodus duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.2 papunkčiu. Taikant minėtą papunktį nustatytas 1 balo bazinis dalyvumas, taikyta koeficiento reikšmė 39. Iš naujo vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumo lygį dėl gretutinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą duomenys neskelbtini, vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.2 papunkčiu. Taikant minėtą papunktį nustatytas 1 balo bazinis dalyvumas, jis prilygintas gretutinės diagnozės koeficientui 1. Vadovaujantis Aprašo 24.2–24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (1) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas ($39 = 39 \times 1$). Gretutinės diagnozės balų rezultata sudėjus su pagrindinės diagnozės rezultatu, gauta bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė 40 ($39 + 1$). Vykdant Komisijos sprendimą, duomenys neskelbtini susisiekus su pareiškėjos atstove telefonu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius iš naujo užpildė Klausimyną. Surinkta balų suma yra 45. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4.1 papunkčiu, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę (40) sudėjus su Klausimyno balais (45), nustatomas galutinis neįgalumo lygis balais (85), kuris patenka į intervalą nuo 33–105, nustatomas lengvas neįgalumo lygis.

Pareiškėja nenurodo ir nepateikia jokių svarbių faktinių aplinkybių, duomenų ir (ar) įrodymų, kurie sudarytų prielaidą suabejoti skundžiamo Sprendimo teisėtumu ir pagrįstumu. Pareiškėjos atstovės argumentai vertintini kaip subjektyvūs ir nepaneigiantys pareiškėjai nustatyto lengvo neįgalumo lygio pagrįstumo. Pareiškėjos neįgalumo lygis, vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nes sveikatos funkciniai sutrikimai yra vertinami vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo papunkčiais, kuriais yra įvertintos konkrečios bazinio dalyvumo lygio vertės ir kurie negali būti koreguojami ar kitaip keičiami. Agentūra, nustatydamą neįgalumo lygį, vertina ne atskiras ligas, užšifruotas tam tikrais TLK-10-AM kodais, ir nustato ne sveikatos, o neįgalumo lygį, kuriam iš esmės įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų kilę nustatyti funkciniai sutrikimai, dėl kurių masto ir yra nustatomas didesnis ar mažesnis neįgalumo lygis. Agentūros teritoriniai skyriai ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindami neįgalumo

lygį, vadovaujasi gydymo įstaigos pateiktu siuntimu, prie jo pridėtais medicininiais dokumentais, pagrindžiančiais asmeniui diagnozuotą sveikatos funkcijos sutrikimą. Agentūra nėra gydymo įstaiga, todėl negali asmenims diagnozuoti susirgimų, keisti gydančių specialistų nustatytų diagnozių ar spręsti kitokius, su gydymo procesu susijusius klausimus. Už siuntimo į Agentūrą teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas, už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą – ją suteikęs gydytojas specialistas. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 42 punktu, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį neįgalumo lygio vertinimą, Kriterijų ir tvarkos aprašo 41.1 papunktyje nurodytu atveju (asmeniui nesutikus su Agentūros teritorinio skyriaus priimtu sprendimu, kai Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas priima sprendimą atlikti pakartotinį asmens neįgalumo lygio vertinimą), remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Remdamasi Vilniaus apygardos administracinio teismo praktika, Agentūra nurodo, kad Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (nuo 2024 m. sausio 1 d. – Agentūra) nėra susaistyta ankstesnių vertinimų metu asmeniui nustatytų darbingumo (nuo 2024 m. sausio 1 d. – dalyvumo) lygio procentų (taikytina analogija dėl neįgalumo lygio sunkumo). Tarnyba (Agentūra) iš naujo atlikdama vertinimą, nėra saistoma ankstesnių vertinimų ir sprendimų dėl asmeniui nustatyto darbingumo lygio ir objektyviai asmens sveikatos būklę vertina iš naujo pagal jai pateiktą informaciją (duomenis). Anksčiau priimti sprendimai dėl darbingumo lygio (šiuo atveju neįgalumo lygio) pakartotinai atliekamam vertinimui įtakos nedaro. Sąvokos „sveikatos būklė“ ir „neįgalumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o neįgalumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis neįgalumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, neįgalumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes neįgalumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius Komisijos duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini (duomenys neskelbtini) įvykdė visa apimtimi: objektyviai ir visapusiškai išnagrinėjęs medicininius duomenis, pakartotinai įvertino pareiškėjos neįgalumo lygį ir priėmė naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį ir faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą administracinį sprendimą, skundžiamame Sprendime aiškiai pasisakyta dėl visų siuntime į Agentūrą ir kituose vertinimo metu turėtuose medicininiuose dokumentuose nustatytų diagnozių vertinimo, paaiškinta kodėl nebuvo taikyti didesnę bazinio dalyvumo vertę nustatantys kriterijai, t. y. kad Agentūros turimais ir elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinės sistemos (toliau – ESPBI IS) esančiais medicininiais dokumentais pagrįsti motyvai, kodėl konkrečiu atveju atliekant pakartotinį vertinimą nustatytas mažesnis vertinimo balas; iš naujo perpildytas Klausimynas. Pareiškėjos atstovė, argumentuodama tai, kad pareiškėjai netinkamai nustatytas neįgalumo lygis, nesiremia teisės normų nuostatomis, nepateikia jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, todėl pareiškėjos atstovės argumentai, kad pareiškėjai netinkamai buvo nustatytas neįgalumo lygis nelaikytinas teisiškai reikšmingu ir skundas atmestinas (b. l. 56–61, 70).

Papildomuose rašytiniuose paaiškinimuose Agentūra nurodė, kad pakartotinai vertinant pareiškėjos neįgalumo lygį buvo peržiūrėtos duomenys neskelbtini siuntime į Agentūrą išvardytos 11 vnt. gydytojų konsultacijos, tačiau paskutinėje specialisto konsultacijoje, t. y. duomenys neskelbtini – duomenys neskelbtini VšĮ Vilniaus Universiteto ligoninės Santaros klinikų epikrizėje, aprašoma sveikatos būklė, kuri apima ir neurologinės būklės vertinimą dėl nervo pažeidimo ir išliekančių sąnario funkcijos sutrikimą, o kiti medicininiai dokumentai suteikia informacijos kas asmeniui buvo atlikta anamnezėje ir t. t., tačiau papildomos reikšmės ir vertės vertinimui nesuteikia, nes visa esmė ir reikalinga vertinimui informacija buvo pateikta minėtoje epikrizėje, kuria vadovautasi priimant sprendimą, kadangi vertinamas išliekantis funkcijos sutrikimas po taikyto gydymo.

Dėl judesių amplitudžių paaiškino, kad dažniausiai visi specialistai nurodo judesių amplitudes tokiu formatu T/0/L (tiesimas/0/lenkimas), todėl Agentūra negali atsakyti, kodėl jos buvo surašytos būtent taip kaip rašoma, tačiau tai nekeičia fakto, kad jeigu klubo lenkimas yra 60°/60°, o klubo tiesimas 10°/10°, tai yra suprantama, kad lenkimas yra 60°, o tiesimas 10°. Vadovautasi amplitudėmis, kurios buvo išmatuotos darant aktyvų judesį, kadangi tai yra judesys, kurį asmuo atlieka pats.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.3 papunktis taikomas, kai asmeniui yra nustatytas didelis judesių apribojimas arba judesio amplitudė 45 laipsniai ir (ar) III laipsnio kontraktūra. Remiantis duomenys neskelbtini – duomenys neskelbtini VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų epikrizės duomenimis, asmeniui išlieka vidutinis dešinio klubo funkcijos sutrikimas, dešinio klubo sąnario kontraktūra, kai judesių amplitudė: tiesimas – 60°, lenkimas – 10°, atitraukimas – 12°. Po taikyto gydymo medicininiais dokumentais nepatvirtintas didelis klubo sąnario judesių apribojimas arba judesio amplitudė 45 laipsniai ir (ar) III laipsnio kontraktūra, todėl Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.3 papunktis negali būti taikomas. Po duomenys neskelbtini spalio mėn. pareiškėjai taikytos reabilitacijos pasikeitė dešinio klubo sąnario judesių amplitudė: tiesimas – 95°, lenkimas – 15°, kuris atitiktų Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.1 papunktį, kurio bazinio dalyvumo lygio vertė yra 0 balų, tačiau teisėje yra įtvirtintas principas, pagal kurį, institucija nagrinėdama skundą tik pagal apelianto / apeliacinį skundą, negali pabloginti apelianto teisinės padėties, todėl siekiant nepažeisti Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 2 punkte įtvirtinto draudimo keisti į blogąją pusę principo (lot. *non reformatio in peius*), kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinės procedūros sprendimą, negali pabloginti asmens, dėl kurio kreipimosi pradėta administracinė procedūra, padėties, todėl pakartotinai vertinant pareiškėjos neįgalumo lygį taikytas Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.2. papunktis (b. l. 79–81, 125).

Skundas tenkintinas

Pareiškėja, atstovaujama atstovės pagal įstatymą – motinos, duomenys neskelbtini prašymu kreipėsi į Agentūrą prašydama nustatyti neįgalumo lygį nuo duomenys neskelbtini iki 18 metų. Nurodė priežastį, kodėl prašo nustatyti neįgalumo lygį atgaline data: dėl ligos, gulėjo ligoninėje ir buvo taikoma reabilitacija (b. l. 143, 144).

Iš byloje esančio užpildyto duomenys neskelbtini (dok. registracijos data duomenys neskelbtini) Individualios pagalbos poreikio klausimyno matyti, jog pareiškėja surinko 27 balus (b. l. 156–161). Dokumento sudarytojas Agentūros duomenys neskelbtini teritorinis skyrius.

Agentūros duomenys neskelbtini I teritorinio skyriaus duomenys neskelbtini Neįgalumo lygio vertinimo akte Nr. duomenys neskelbtini nurodyta, jog bendra bazinio dalyvumo ir klausimyno balų suma yra 105. Nustatomas lengvas neįgalumas nuo duomenys neskelbtini iki duomenys neskelbtini (iki pilnametystės) (b. l. 162–168).

Agentūros duomenys neskelbtini I teritorinis skyrius duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl neįgalumo lygio“ nustatė lengvą neįgalumo lygį nuo duomenys neskelbtini iki duomenys neskelbtini (iki pilnametystės) (b. l. 169–171).

Pareiškėja, atstovaujama atstovės pagal įstatymą – motinos, duomenys neskelbtini skundu „Dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo“ kreipėsi į Agentūros direktorių, nesutikdama su Agentūros duomenys neskelbtini I teritorinio skyriaus duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl neįgalumo lygio“ (b. l. 172, 173).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini nusprendė nekeisti Agentūros duomenys neskelbtini I teritorinio skyriaus duomenys neskelbtini sprendimo Nr. duomenys neskelbtini (b. l. 181–185, 187–190).

Komisija, išnagrinėjusi pareiškėjos atstovės skundą dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendimo Nr. duomenys neskelbtini panaikinimo ir įpareigojimo Agentūrą priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą, duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini skundą tenkino, panaikino Agentūros Sprendimų kontrolės

skyriaus duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini ir įpareigojo Agentūrą priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl pareiškėjos duomenys neskelbtini skundo (b. l. 128–138).

Iš byloje esančio užpildyto duomenys neskelbtini Individualios pagalbos poreikio klausimyno matyti, jog pareiškėja surinko 45 balus (b. l. 107–112).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini Neįgalumo lygio vertinimo akte Nr. duomenys neskelbtini nurodyta, jog bendra bazinio dalyvumo ir klausimyno balų suma yra 85. Nustatomas lengvas neįgalumas nuo duomenys neskelbtini iki duomenys neskelbtini (iki pilnametystės) (b. l. 113–119).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini „Dėl duomenys neskelbtini Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimo Nr. duomenys neskelbtini (duomenys neskelbtini) vykdymo“ nustatė pareiškėjai lengvą neįgalumo lygį nuo duomenys neskelbtini iki duomenys neskelbtini (iki pilnametystės). Nurodė, kad vykdant Komisijos duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini ir vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 19.1 papunkčiu, Sprendimų kontrolės skyriuje elektroninių ryšių priemonėmis duomenys neskelbtini susisiekus su pareiškėjos atstove telefonu, buvo iš naujo pildomas ir vertinamas individualios pagalbos poreikio klausimynas (toliau – Klausimynas). Pakartotinis neįgalumo lygio vertinimas atliktas remiantis asmens byloje ir ESPBI IS esančių medicininių dokumentų duomenimis bei pakartotinai įvertinto Klausimyno rezultatais. Agentūra neįgalumo lygio vertinimą atliko dėl duomenys neskelbtini VŠĮ duomenys neskelbtini rajono savivaldybės poliklinikos siuntime į Agentūrą nurodytos diagnozės pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM) kodus: pagrindinė diagnozė: duomenys neskelbtini sindromas; gretutinės diagnozės: duomenys neskelbtini (neatitinka dalyvumo lygio vertinimo kriterijų, duomenų apie sukeltą funkcijos sutrikimą nėra, todėl nevertinama); duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini (neatitinka dalyvumo lygio vertinimo kriterijų, nėra duomenų apie šiuo metu gydytojų nustatytą ir objektyviai įvertintą funkcijos sutrikimą, todėl nevertinama); duomenys neskelbtini (neatitinka dalyvumo lygio vertinimo kriterijų, nėra duomenų apie šiuo metu gydytojų nustatytą ir objektyviai įvertintą funkcijos sutrikimą, todėl nevertinama); duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini; duomenys neskelbtini (neatitinka dalyvumo lygio kriterijų, nėra duomenų apie šiuo metu gydytojų nustatytą ir objektyviai įvertintą funkcijos sutrikimą, todėl nevertinama); duomenys neskelbtini ir, vadovaudamasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo nuostatomis, atitinkančiomis asmeniui diagnozuotus sveikatos funkcinius sutrikimus, pareiškėjai nustatė bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę 40.

Vertinant bazinį dalyvumą dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10 AM kodą duomenys neskelbtini ir susijusių gretutinių diagnozių pagal TLK-10 AM kodus duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini, duomenys neskelbtini vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.2 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojamas kojų funkcijos sutrikimas, kai nustatytas klubo sąnario judesių sutrikimas: vidutinis judesių apribojimas arba judesio amplitudė 60 laipsniu ir (ar) I (ar) II laipsnio kontraktūra, arba klubo sąnario nejudrumas (ankilozė). Taikant minėtą papunktį nustatytas 1 balo bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, vaikui išlieka vidutinis dešinio klubo funkcijos sutrikimas: genetiškai patvirtintas duomenys neskelbtini, būklė po dešinio klubo endoprotezavimo duomenys neskelbtini, komplikuoto dešiniojo sėdimosio nervo neuropraksija. Konsultuota neurologo, ortopedo traumatologo, taikytas reabilitacinis gydymas. Išlieka dešinio klubo sąnario kontraktūra, kai judesių amplitudė: tiesimas – 60°, lenkimas – 10°, atitraukimas – 12°, dešinės pėdos plegija, einant koja atsilieka, einant ilgesnį atstumą reikalingas ramentas. Patvirtinta duomenys neskelbtini VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų epikrizės iš ligos istorijos Nr. duomenys neskelbtini duomenimis ir siuntimo į Agentūrą duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas didelis klubo sąnario judesių apribojimas arba judesio amplitudė 45 laipsniai ir (ar) III laipsnio kontraktūra. Dėl šios pagrindinės

diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) taikyta koeficiento reikšmė 39. Vertinant bazinį dalyvumo lygį dėl gretutinės diagnozės pagal TLK-10 AM kodą duomenys neskelbtini vadovautasi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.2 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuotas stuburo funkcijos sutrikimas: didelis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo deformacija (kifoze, skolioze) (III-IV laipsnio). Taikant minėtą papunktį nustatytas 1 balo bazinis dalyvumas, nes remiantis turimais duomenimis, pareiškėjai nustatyta ryški stuburo deformacija, diagnozuota skoliozė krūtininės/ juosmeninės dalies į kairę apie 40° pagal Cobb su viršūne ties maždaug Th11-Th12, dinamiškoje progresuojanti. Patvirtinta duomenys neskelbtini VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų epikrizės iš ligos istorijos duomenys neskelbtini ir siuntimo į Agentūrą duomenimis. Dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo nustatyta didžiausia galima bazinio dalyvumo lygio vertė. Kadangi dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinis dalyvumas yra 1 balas, jis prilyginamas gretutinės diagnozės koeficientui 1. Vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2-24.4 papunkčiais, pagrindinės diagnozės balą (1) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento 39, gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas ($39=39 \times 1$). Gretutinės diagnozės balų rezultatą sudėjus su pagrindinės diagnozės rezultatu, gauta bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė 40 ($39+1$).

Klausimynu įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse ir aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui, nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 3 priedu, klausimai, susiję su kasdiene asmens veikla, vertinami balais nuo 0 iki 4. Vykdamas Komisijos sprendimą, Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus iš naujo užpildyto Klausimyno balų suma yra 45. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4.1 papunkčiu, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę (40) sudėjus su Klausimyno balais (45), nustatomas galutinis neįgalumo lygis balais (85), kuris patenka į intervalą nuo 33 iki 105, nustatomas lengvas neįgalumo lygis.

Neįgalumo lygis, vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – Įstatymas) 18 straipsnio 4 dalies 4 punktu bei Kriterijų ir tvarkos aprašo 33 punkto nuostatomis, nustatytinas nuo 2023 m. spalio 25 d. iki 2027 spalio 4 d., iki pilnametystės, nes būtinas ilgalaikės gydytojų specialistų stebėsenos, tyrimų monitoravimo, optimalaus gydymo tęsimas (b. l. 3–5).

Ginčas kilo dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendimo duomenys neskelbtini „Dėl duomenys neskelbtini Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimo Nr. duomenys neskelbtini (duomenys neskelbtini) vykdymo“ teisėtumo.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – VAĮ), Įstatymas, Kriterijų ir tvarkos aprašas (redakcija, galiojusi nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. liepos 10 d.), Aprašas (redakcija, galiojusi nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. liepos 3 d.).

Įstatymo paskirtis – užtikrinti asmens su negalia teisių apsaugą ir įgyvendinimą lygiai su kitais asmenimis, reglamentuoti negalios nustatymo, asmens su negalia individualių pagalbos poreikių nustatymo, tenkinimo ir finansavimo pagrindus, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, kitas tarptautinės teisės normas ir principus, nustatyti asmens su negalia teisių apsaugos sistemos institucijas, jų veiklos teisinius pagrindus, funkcijas, teises ir pareigas asmens su negalia teisių apsaugos srityje (1 straipsnio 1 dalis). Vadovaujantis Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies punkto a) papunkčiu, Agentūra ir (ar) jos struktūriniai padaliniai, dalyvaudami formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, VAĮ nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia neįgalumo lygio, jo atsiradimo laiko, termino.

Įstatymo 18 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad neįgalumo lygis nustatomas asmenims iki pilnametystės, išskyrus asmenis, kurie yra (buvo) draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu.

Pagal Įstatymo 18 straipsnio 2 dalį, gali būti nustatomi tokie neįgalumo lygiai: sunkaus neįgalumo – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, neigiamo aplinkos veiksnių poveikio visiškai neįgyjamas asmens amžių atitinkantis

savarankiškumas, žymiai sumažėjusios galimybės ugdytis (1 punktas); vidutinio neįgalumo – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, neigiamo aplinkos veiksnių poveikio iš dalies neįgyjamas asmens amžių atitinkantis savarankiškumas, sumažėjusios galimybės ugdytis (2 punktas); lengvo neįgalumo – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, neigiamo aplinkos veiksnių poveikio nežymiai sumažėjęs asmens savarankiškumas ir galimybės ugdytis (3 punktas). Pagal šio straipsnio 3 dalį, neįgalumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybėms ugdytis bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą.

Įstatymo 18 straipsnio 4 dalyje nurodyta, jog neįgalumo lygis gali būti nustatomas iki pilnametystės, kai neprognozuojami aplinkos veiksnių įtakos ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimų pasikeitimai, galintys daryti įtaką asmens neįgalumo lygio pasikeitimui, ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimai yra nuolatinio, nekintamo pobūdžio (4 punktas).

Kriterijų ir tvarkos aprašas reglamentuoja dokumentų, reikalingų neįgalumo lygiui nustatyti, parengimo ir pateikimo tvarką, neįgalumo lygio, jo termino nustatymo tvarką, nustato kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas neįgalumo lygis (1 punktas).

Pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 16 punktą, neįgalumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant asmens bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo IV skyriuje. Nustatant neįgalumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Neįgalumo lygio vertinimo aktas. Kriterijų ir tvarkos aprašo 17 punkte nurodyta, jog Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas asmens neįgalumo lygį, be kita ko, užpildo atitinkamą Individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – Klausimynas) pagal nustatytas amžiaus grupes (1 priedas arba 2 priedas, arba 3 priedas), kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas, kurio rezultatą įvertina balais. Asmenims iki 4 metų Klausimynas nepildomas (17.2 papunktis); vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba Siuntime į Agentūrą ir mediciniuose dokumentuose, ir nustato asmens bazinį dalyvumą (pildomas Neįgalumo lygio vertinimo aktas) (17.3 papunktis). Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo nustatyta tvarka (23 punktas).

Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4 papunkčiu, Agentūra neįgalumo lygį apskaičiuoja taip: sudėjęs 7–17 metų asmenų bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus ir gautą sumą prilyginant neįgalumo lygiui: jei surenkami 33–105 balai, nustatomas lengvo neįgalumo lygis (24.4.1 papunktis); jei surenkami 106–234 balai, nustatomas vidutinio neįgalumo lygis (24.4.2 papunktis); jei surenkami 235–384 balai, nustatomas sunkaus neįgalumo lygis (24.4.3 papunktis). Nustatant asmens neįgalumo lygį, pildomas Neįgalumo lygio vertinimo aktas (25 punktas).

Agentūros direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį asmens neįgalumo lygio vertinimą šio aprašo III skyriuje nustatyta tvarka vykdant Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimą (Kriterijų ir tvarkos aprašo 41.3 papunktis). Atlikdama pakartotinį asmens neįgalumo lygio vertinimą, Agentūra turi teisę pasitelkti ekspertus (Kriterijų ir tvarkos aprašo 46 punktas).

Aprašas reglamentuoja dokumentų, reikalingų dalyvumo lygiui nustatyti, parengimo ir pateikimo tvarką, dalyvumo lygio priežasties, atsiradimo laiko ir jo termino nustatymo tvarką, nustato kriterijus, kuriais vadovaujantis nustatomas dalyvumo lygis (1 punktas). Aprašo III skyrius reglamentuoja dalyvumo lygio nustatymą. Minėto aprašo 17 punkte įtvirtinta, kad dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas.

Aprašo 24 punktu nustatyta, kad Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina šia tvarka: vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus (24.1 papunktis): vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39 (24.1.1 papunktis); jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinio sutrikimus) (24.1.2 papunktis); gretutinių diagnozių (organizmo funkcinio sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. Jei dėl organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinio dalyvumo kriterijaus balas yra: 4, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 4 (24.1.3.1 papunktis); 3, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 3 (24.1.3.2 papunktis); 2, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 2 (24.1.3.3 papunktis); 1, šį balą daugina iš koeficiento, kurio reikšmė 1 (24.1.3.4 papunktis). Pagrindinės diagnozės balų rezultatą gauna pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą daugindama iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (24.2 papunktis). Gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio sutrikimo (-ų)) balų rezultatą gauna gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balą daugindama iš gretutinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (24.3 papunktis). Bazinį dalyvumą balais skaičiuoja sudėdama pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) balų rezultatą ir gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) (organizmo funkcinio (-ių) sutrikimo (-ų)) balų rezultatus. Gauto bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmę apvalina iki sveikojo skaitmens (24.4 papunktis). Dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus (25 punktas).

Aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.2 papunktyje nurodyta, jog vidutinis judesių apribojimas arba judesio amplitudė 60 laipsnių ir (ar) II laipsnio kontraktūra, arba klubo sąnario nejudrumas (ankilozė) vertinama 1 balu. Aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.2 papunktyje nurodyta, kad didelis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo deformacija (kifoze, skolioze) (III–IV laipsnio) vertinama 1 balu.

Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) dėl darbingumo lygio nustatymo ir panašaus pobūdžio bylose ne kartą akcentuota, jog sprendžiami išimtinai tik teisės klausimai. Teismui (Komisijos pastaba: šiuo atveju – Komisijai) nesuteikta kompetencija spręsti medicininius ir darbingumo lygio (Komisijos pastaba: dabar – neįgalumo arba dalyvumo lygio) nustatymo (klasifikavimo) klausimus. Teismas turi patikrinti viešojo administravimo subjekto priimto akto pagrįstumą bei teisėtumą šiais aspektais: ar jis priimtas kompetentingo subjekto; ar buvo laikytasi pagrindinių procedūrų, ypač taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą (LVAT 2012 m. balandžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-146-328/2012; 2019 m. gruodžio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-847-602/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo kompetencijos ribas (LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013).

Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Agentūros priimto Sprendimo vertintina tai, ar pareiškėjos neįgalumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjos atstovės skunde nurodytas aplinkybes, ar Sprendimas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Bylos medžiaga patvirtina, kad tarp šalių yra susiklostę teisiniai santykiai. Agentūros duomenys neskelbtini I teritoriniam skyriui priėmus duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini, pareiškėja jį duomenys neskelbtini skundu apskundė Agentūros direktoriui. Agentūros Sprendimų kontrolės skyriui priėmus duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini, pareiškėja jį apskundė Komisijai, kuri duomenys neskelbtini sprendimu Nr. duomenys neskelbtini panaikino Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini ir įpareigojo Agentūrą priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl pareiškėjos duomenys neskelbtini skundo „Dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo“.

Komisija konstatavo, kad Agentūrai, pakartotinio neįgalumo lygio vertinimo metu iš naujo nepildžius Klausimyno, galėjo būti pažeistos procedūros, susijusios su objektyviu ir išsamiu visų neįgalumo lygio nustatymui reikšmingų aplinkybių ištyrimu. Komisijos sprendime taip pat atkreiptas dėmesys į Agentūros teritorinio skyriaus sprendime (t. y. Agentūros duomenys neskelbtini I teritorinio skyriaus duomenys neskelbtini sprendime Nr. duomenys neskelbtini) nurodytą bazinio dalyvumo lygį ir Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendime Nr. duomenys neskelbtini nurodytą bazinį dalyvumo lygį, kurie skyrėsi net 38 balais, tačiau Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendime dėl tokio skirtumo visiškai nepasisakyta ir nenurodyti motyvai, kodėl atliekant pakartotinį vertinimą nustatytas ženkliai mažesnis vertinimo balas.

Vykdydama Komisijos duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini, Agentūra priėmė skundžiamą Sprendimą, kuriuo nustatė pareiškėjai lengvą neįgalumo lygį.

Pažymėtina, kad Agentūrai vykdant Komisijos duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini (kuriuo ji buvo įpareigota priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl pareiškėjos duomenys neskelbtini skundo „Dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo“), atlikus pakartotinį neįgalumo lygio vertinimą ir priėmus naują, duomenys neskelbtini Sprendimą, Agentūros teritorinio skyriaus (t. y. Agentūros duomenys neskelbtini I teritorinio skyriaus duomenys neskelbtini sprendimas Nr. duomenys neskelbtini) sprendimas liko galioti. Įrodymų, patvirtinančių priešingai, Komisijai byloje nepateikta. Nagrinėjamu atveju, priimdama skundžiamą Sprendimą, Agentūra iš naujo pildė Klausimą, kurį įvertino 45 balais. Sprendime nurodyta, kad nustatytas bazinis dalyvumo balas yra 40. Sudėjus bazinio dalyvumo ir Klausimyno balus, gavosi 85 balai, kurie patenka į intervalą 33–105 balai ir, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4.1 papunkčiu, reiškia lengvą neįgalumo lygį, kurį Agentūra Sprendimu ir nustatė. Pažymėtina, kad Sprendime liko nepasisakyta dėl Agentūros teritorinio skyriaus apskaičiuoto bazinio dalyvumo lygio, t. y. dėl šiuo sprendimu skirtų net 78 balų. Taigi Agentūros teritorinio skyriaus sprendime nustatytas ženkliai didesnis bazinio dalyvumo balas nei Sprendime, o Sprendime taip ir liko nepaaiškinti tokio skirtumo (net 38 balų) motyvai ir apskritai nepasisakyta dėl Agentūros duomenys neskelbtini I teritorinio skyriaus duomenys neskelbtini sprendimo Nr. duomenys neskelbtini teisinio likimo. Kriterijų ir tvarkos aprašo 43 punktas numato, kad, jeigu, pakartotinai įvertinus neįgalumo lygį, pakeičiamas anksčiau priimtas sprendimas dėl neįgalumo lygio, anksčiau priimtas sprendimas dėl neįgalumo lygio laikomas negaliojančiu, tačiau šiuo atveju Sprendimu nebuvo pakeistas minėtas Agentūros teritorinio skyriaus sprendimas. Darytina išvada, kad Agentūros teritorinio skyriaus sprendimas nepanaikintas ir galiojantis.

VAĮ 3 straipsnio 2 punkte įtvirtintas draudimo keisti į blogąją pusę (*non reformatio in peius*) principas. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas administracinės procedūros sprendimą, negali pabloginti asmens, dėl kurio kreipimosi pradėta administracinė procedūra, padėties. Tuomet situacija tapo tokia, kad Sprendimu nustatytas ženkliai mažesnis pareiškėjos bazinis dalyvumo lygis, nei Agentūros teritorinio skyriaus sprendime, tačiau Sprendime šiuo klausimu visiškai nepasisakyta. Pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.4.1 papunktį, neįgalumo lygis nustatomas sudėjus bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus. Taigi teisingai apskaičiuotas bazinio dalyvumo lygio balas tiesiogiai lemia pareiškėjai nustatytiną neįgalumo lygį. Šiuo atveju Agentūros teritorinio skyriaus sprendime nurodytas ženkliai didesnis bazinio dalyvumo lygio balas. Pareiškėjos teisėti lūkesčiai (pagal VAĮ draudimo keisti į blogąją pusę principą), kad Agentūra pagerins jos padėtį pagal Komisijos duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini (kuriuo ji buvo įpareigota priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą dėl pareiškėjos duomenys neskelbtini skundo „Dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo“), ir duomenys neskelbtini skunde „Dėl Agentūros teritorinio skyriaus priimto sprendimo“ Agentūrai nurodytas aplinkybes arba paliks tokią pačią situaciją. Nei pareiškėjai, nei ginčą nagrinėjančiai Komisijai iš Sprendimo turinio netapo žinoma, kodėl, Agentūros Sprendimų kontrolės skyriui atliekant pakartotinį vertinimą, nustatytas ženkliai mažesnis bazinio dalyvumo vertinimo balas lyginant su balu, kurį nustatė Agentūros teritorinis skyrius ir kurio duomenys neskelbtini

sprendimas Nr. duomenys neskelbtini nepanaikintas ir tebegaliojantis. Tuo apribota pareiškėjos teisė į gynybą.

Skundžiamame Sprendime nurodyta, kad „Išlieka dešinio klubo sąnario kontraktūra, kai judesių amplitudė: tiesimas – 60°, lenkimas – 10°, atitraukimas – 12°, dešinės pėdos plegija, einant koja atsilieka, einant ilgesnį atstumą reikalingas ramentas. Patvirtinta duomenys neskelbtini VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų epikrizės iš ligos istorijos Nr. duomenys neskelbtini duomenimis ir siuntimo į Agentūrą duomenimis“. Viešosios įstaigos Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikos duomenys neskelbtini stacionaro epikrizėje, nuo duomenys neskelbtini iki duomenys neskelbtini, surašytoje fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojos duomenys neskelbtini, nurodyta pareiškėjos būklė atvykus (3.2 dalis) – „Sumažėjusios kojų sąnarių amplitudės (D/K): klubo lenkimas akt. 60°/60°, pas. 65°/65°; klubo tiesimas akt. 10°/10°, pas. 15°/15°; šlaunies atitraukimas akt. 12°/22°, pas. 16°/25°“.

Komisijai pateiktame duomenys neskelbtini rašte Nr. duomenys neskelbtini Agentūra nurodė, kad „<... dažniausiai visi specialistai nurodo judesių amplitudes tokiu formatu T/0/L (tiesimas/0/lenkimas), todėl negalime atsakyti kodėl jos buvo surašytos būtent taip kaip rašoma, tačiau tai nekeičia fakto, kad jeigu klubo lenkimas yra 60°/60°, o klubo tiesimas 10°/10°, tai yra suprantama, kad lenkimas yra 60°, o tiesimas 10°. ...>“ Taigi Sprendime (tiesimas – 60°, lenkimas – 10°) ir duomenys neskelbtini VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų epikrizėje (lenkimas akt. 60°, tiesimas akt. 10°) nurodyta judesių amplitudė – tiesimo ir lenkimo parametrai skyrėsi. Agentūra minėtame rašte Komisijai tai pripažino, tačiau negalėjo paaiškinti šio neatitikimo.

Dar daugiau, nors Sprendime nurodyta, kad „Išlieka dešinio klubo sąnario kontraktūra <...>, tačiau nenurodyta, ar II laipsnio kontraktūra, ar III laipsnio kontraktūra. Nuo to priklauso pareiškėjos atvejo (organizmo funkcinio sutrikimo) priskyrimas Aprašo 1 priedo XIV skyriaus 55.1.2 papunktyje ar 55.1.3 papunktyje nurodytam kriterijui ir balui, kurio reikšmė svarbi nustatant bazinį dalyvumo lygį (Aprašo 24.2 papunktis). Atitinkamai, teisingai apskaičiuotas bazinio dalyvumo lygio balas tiesiogiai lemia pareiškėjai nustatytiną neįgalumo lygį.

Pagal Kriterijų ir tvarkos aprašo 17.3 papunktį Agentūra, nustatydamą dalyvumo lygį, vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba Siuntime į Agentūrą ir medicininiuose dokumentuose, ir nustato asmens bazinį dalyvumą (pildomas Neįgalumo lygio vertinimo aktas).

Šis teisinis reglamentavimas reiškia, kad asmenį gydančių gydytojų ir kitų specialistų pateikti dokumentai apie pareiškėjos sveikatos būklę yra pagrindiniai įrodymai, kuriais remiantis gali būti įvertintos bei nustatytos teisiškai reikšmingos aplinkybės, susijusios su asmens dalyvumo lygio nustatymu. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 52 punktu, už klinikinių elektroninių dokumentų parengimą ar Siuntimo į Agentūrą asmens neįgalumo lygiui nustatyti teisingumą atsako asmenį gydantis gydytojas. Už konkrečios konsultacijos išvados teisingumą atsako konsultaciją suteikęs ir išvadą parengęs gydytojas specialistas (53 punktas). Šiuo atveju Sprendime nurodyta informacija apie pareiškėjos klubo lenkimo ir tiesimo parametrus skiriasi nuo tos, kuri nurodyta fizinės medicinos ir reabilitacijos gydytojos duomenys neskelbtini VšĮ Vilniaus universiteto ligoninės Santaros klinikų epikrizėje.

VAĮ 3 straipsnio 5 punkte numatytas išsamumo principas, kuris reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Objektivumo principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs (VAĮ 3 straipsnio 9 punktas).

Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalis). Su gero administravimo principu aspektu siejamas ir administracinių paslaugų prieinamumo užtikrinimas. Formaliai ir biurokратиškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos nesiderina su gero administravimo principu (pvz., Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) 2015 m. birželio 25 d.

nutartis administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015). Gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (pvz., LVAT 2015 m. birželio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015). Be to, gero administravimo principas yra platus, savyje talpinantis ne vieną įvairaus pobūdžio (materialinio, procedūrinio) imperatyvą, jų tarpe ir administracinio teisinio santykio šalių bendradarbiavimą bei pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai (LVAT biuletenis Nr. 30, 2016, p. 467, 470).

Komisija sprendžia, jog nagrinėjamu atveju atsakovė, būdama atsakinga už neįgalumo vertinimą, objektyvaus ir teisingo sprendimo priėmimą, priimdama skundžiamą Sprendimą, nesivadovavo gero administravimo principu, objektyvumo ir išsamumo principais. Tokie viešojo administravimo institucijos veiksmai, kai nesiremiamas gero administravimo principu, siekiant padėti besikreipiančiam asmeniui įgyvendinti jo teises, o formaliai ir biurokратиškai vykdomos viešojo administravimo funkcijos, pripažintini neteisėtais (pvz., LVAT 2015 m. birželio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2150-492/2015, 2021 m. kovo 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1826-629/2021).

VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAĮ įtvirtinta individualaus administracinio akto turiniui keliamų reikalavimų taisyklė yra bendroji taisyklė, kurios paprastai turi laikytis visi viešojo administravimo subjektai, priimdami individualius administracinius aktus pagal savo kompetenciją (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021). Taigi, administraciniame sprendime turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teisumą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2012 m. kovo 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-212/2012).

LVAT taip pat yra išaiškinęs, kad, kai nėra pagrindo individualų administracinį aktą pripažinti visiškai nemotyvuotu, kiekvienu konkrečiu atveju, spręsdamas dėl tokio akto atitikties pastarosios įstatymo nuostatos reikalavimams, teismas privalo *ad hoc* (tik šiuo atveju) įvertinti, ar nustatyti turinio (teisinio ir faktinio pagrindimo, motyvacijos) trūkumai yra esminiai, sukliudę šio individualaus administracinio akto adresatams suprasti visuomeninių santykių esmę ir turinį, identifikuoti jų teisių, pareigų bei teisėtų interesų pasikeitimą, šio pasikeitimo pagrindus ir apimtį, tinkamai įgyvendinti šiuo aktu suteiktas teises ar (ir) įvykdyti nustatytas pareigas bei įstatymų nustatyta tvarka efektyviai realizuoti teisę į (galbūt) pažeistų teisių ir teisėtų interesų gynybą. Šis vertinimas turi būti atliekamas individualaus administracinio akto adresato požiūriu, t. y. būtent to, kuris turi teisę žinoti ir suprasti, dėl kokios priežasties ir kuo remiantis priimtas konkretus sprendimas, be kita ko, atsižvelgiant ir į pastarajam asmeniui žinomas aplinkybes, lėmusias minėtą sprendimą (žr., pvz., LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2011 m. birželio 27 d. sprendimas administracinėje byloje

Nr. A556-336/2011, LVAT 2022 m. birželio 29 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2530-602/2022).

Vadovaudamasi aptartu teisiniu reglamentavimu, atsižvelgdama ir į LVAT praktiką, įvertinusi nustatytas faktines aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad Sprendimas neatitinka VAI 10 straipsnio 5 ir 6 punktuose įtvirtintų administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų. Agentūra, pakartotinai vertindama pareiškėjos neįgalumo lygį, nesilaikė VAI nustatytų principų, pažeidė Kriterijų ir tvarkos apraše nustatytas procedūras, turėjusias užtikrinti objektyvų ir visapusišką visų faktinių aplinkybių vertinimą, todėl ginčijamas Sprendimas naikintinas.

Nustatytų teisinių ir faktinių aplinkybių pagrindu pareiškėjos skundas, pateiktas Komisijai, tenkintinas.

Pagal Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktą viena iš Komisijos, išnagrinėjus skundą, galimų priimti sprendimo rūšių yra panaikinti skundžiamą individualų administracinį aktą ar jo dalį ir įpareigoti viešojo administravimo subjektą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Sprendžiant dėl Komisijos sprendimu nustatytino laiko Agentūrai priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą, svarbu įvertinti tai, kad Agentūra turėtų įgyvendinti jai suteiktas teises ir pareigas, siekiant pašalinti prieštaravimus ar neaiškumus medicininiuose dokumentuose. Taip pat aktuali Kriterijų ir tvarkos aprašo 43 punkto nuostata, kurioje reglamentuota, kad pakartotinis asmens neįgalumo lygio vertinimas atliekamas ir sprendimas dėl asmens neįgalumo lygio nustatymo priimamas per 20 darbo dienų nuo visų vertinimui atlikti reikalingų dokumentų gavimo Agentūroje dienos arba, kai pakartotinis neįgalumo lygis vertinamas vykdant Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimą, – per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą terminą.

Dėl bylos medžiagos pripažinimo nevieša

Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų duomenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 4 straipsnio 15 dalyje nustatyta, kad sveikatos duomenys – asmens duomenys, susiję su fizine ar psichine fizinio asmens sveikata, įskaitant duomenis apie sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, atskleidžiantys informaciją apie to fizinio asmens sveikatos būklę. Šio administracinio ginčo byloje pateikta informacija, susijusi su pareiškėjos (vaiko) sveikatos būkle.

Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 8 straipsnio 1 dalyje ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 16 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į savo asmens duomenų apsaugą. Privataus gyvenimo apsaugą laiduoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, kurios 22 straipsnis, be kita ko, įtvirtina, jog žmogaus privatus gyvenimas neliečiamas. Pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.23 straipsnio 1 ir 2 dalių reikalavimus fizinio asmens privatus gyvenimas neliečiamas; informacija apie asmens privatų gyvenimą gali būti skelbiama tik jo sutikimu (Komisijos pastaba: šios bylos atveju, atsižvelgiant į vaiko amžių, sistemškai vertinant ir Civilinio kodekso 2.8 straipsnio 1 dalį); duomenų apie asmens sveikatos būklę paskelbimas pažeidžiant įstatymų nustatytą tvarką laikomas privataus gyvenimo pažeidimu. Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnyje nurodyti vaiko teisių ir laisvių apsaugos įgyvendinimo principai, be kita ko, ir teisės viršenybės, privataus gyvenimo neliečiamumo (3, 11 punktai). „Vaikas turi teisę į privatų asmeninį ir šeiminių gyvenimą, <...> asmens duomenų apsaugą, <...>“ (Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 10 straipsnio 1 dalis).

Agentūra atsiliepiame Komisijos prašo priimti sprendimą dėl visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimo ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams. Toks prašymas motyvuojamas tuo, kad visa juose esanti informacija yra susijusi su asmens, kurio tapatybė yra žinoma, duomenimis, (asmens kodas, namų adresas, asmens tapatybės kortelės numeris ir pan.), o kita dalis priskirtina specialių kategorijų asmens duomenims, susijusiems su asmens sveikata. Juo labiau, Bendrajame asmens duomenų apsaugos reglamente ši sąvoka nėra susiaurinama – jame

nustatyta, kad asmens duomenys neturi baigtinio kategorijų sąrašo, todėl atsižvelgiant į galimybę nustatyti asmens tapatybę, bet kokia informacija gali būti laikoma asmens duomenimis (b. l. 56).

Vertindama šį Agentūros prašymą, Komisija pažymi, kad jos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša (neteikiama susipažinti ir daryti kopijų proceso dalyviams). Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis. LVAT 2017 m. kovo 1 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eAS-122-146/2017 akcentavo, kad per Administracinių bylų teisenos įstatymo 12 straipsnio 2 dalyje (Komisijos pastaba: dabar Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalyje) nustatytą teisinį reguliavimą yra sukurtas teisinis mechanizmas kaip apsaugoti konfidencialius duomenis apie asmens sveikatą konkrečioje administracinėje byloje, t. y. kaip apsaugoti į konkrečią administracinę bylą pateiktus konfidencialius duomenis apie asmens sveikatą, kurie yra atitinkamame medicininių dokumentų komplekte, kuris buvo pateiktas į bylą kaip įrodymas, susijęs su atitinkamo administracinio ginčo dalyku. Komisija, įvertinusi Agentūros atsiliepime išdėstytus argumentus bei tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su pareiškėjos (vaiko) sveikata, siekdama apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, sprendžia, kad visa nagrinėjamo administracinio ginčo bylos medžiaga pripažintina nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

panaikinti atsakovės Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus duomenys neskelbtini sprendimą Nr. duomenys neskelbtini „Dėl duomenys neskelbtini Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimo Nr. duomenys neskelbtini (duomenys neskelbtini) vykdymo“ ir įpareigoti atsakovę Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos per 20 darbo dienų nuo visų neįgalumo lygio pakartotiniam vertinimui reikalingų dokumentų Asmens su negalia teisių apsaugos agentūroje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos gavimo dienos priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė

